

HOVO Nederland
www.hovonederland.nl
info@hovonederland.nl

secretariaat
pb. 9500
2300 AB Leiden

HOVO NEDERLAND

Jaarverslag

2015

HOVO-Nederland

Jaarverslag 2015

De vereniging HOVO Nederland vierde dit jaar haar 25-jarig bestaan. De medewerkers van alle instellingen zijn uitgenodigd voor een middag in Den Haag met een bezoek aan het Mauritshuis en een etentje na afloop. Het was bescheiden, maar heel geslaagd feestje.

In het kader van de kwaliteitsverbetering is dit jaar een begin gemaakt met een intercollegiale toetsing. De coördinatoren en directeuren van de HOVO-instellingen hebben tweetallen gevormd die wederzijds bij elkaar op bezoek gaan om te leren van elkaars ervaringen en werkwijze. Deze activiteit zal in 2016 worden voortgezet.

Er is het besluit genomen geen gezamenlijke klachtenregeling vanuit HOVO Nederland op te zetten, maar elke HOVO-instelling op te dragen de klachtenregeling van de instelling waarmee de betreffende HOVO gelieerd is, op een goed zichtbare plaats te publiceren.

HOVO Nederland werd eind 2014 geconfronteerd met het voornemen van de belastingdienst 21% BTW te gaan heffen over de activiteiten van de HOVO-instellingen. De belastingdienst vroeg HOVO Nederland op te treden als gesprekspartner in de discussie hierover, als vertegenwoordiger van alle HOVO-instellingen. Na overleg met de coördinatoren heeft het bestuur van HOVO Nederland deze rol inderdaad op zich genomen. De belastingdienst heeft aangegeven dat de beoogde vordering van BTW ingaat op 1 september 2016 en daarmee alle activiteiten van het nieuwe studiejaar gaat betreffen. Er zal geen BTW worden geheven over de perioden daarvoor. Maar de discussie is nog niet beëindigd. Na gesprekken in het voorjaar en het najaar en steun vanuit de juridische afdelingen van de universiteiten heeft HOVO Nederland advies ingewonnen bij BTW-adviseurs in Dordrecht.

In 2016 heeft de vereniging zich voorgenomen een dag te organiseren waarop de coördinatoren en directeuren zich nader gaan oriënteren op de bijzondere kenmerken van didactiek voor 50-plussers.

Bestuurssamenstelling

De samenstelling van het bestuur is in 2015 constant gebleven:

Voorzitter	Drs. P.H. van der Veen
Secretaris	Drs. L.C.M. Smit
Penningmeester	Drs. J.G. Kampman
Leden	M.A.P. Koolen MA

Leden

Ook op het gebied van de leden is er niets veranderd in 2015.

Aantal Cursisten

Het aantal inschrijvingen bij de verschillende HOVO-instellingen is in 2015 vergelijkbaar geweest met dat van 2014: namelijk 24958 inschrijvingen totaal.

Bestuurlijke activiteiten

Het bestuur van HOVO NL heeft vijf maal vergaderd. Er waren twee Algemene Vergaderingen, één op 20 juni en één op 10 november.

Het coördinatorenoverleg kwam twee maal bijeen op 31 maart en 13 oktober. De Landelijke Vereniging van Vrienden kwam dit jaar niet bijeen.

Financiën

Voor het overzicht m.b.t. de financiën van HOVO Nederland in 2015 wordt verwezen naar het Financieel Jaarverslag 2015 van HOVO Nederland.

Bijlagen:

1. Lijst van leden, leslocaties en woordvoerders

Bijlage 1

Lijst van leden, leslocaties en woordvoerders per 31-12-2015

Leden	Leslocaties	woordvoerders
Iselinge Hogeschool	Doetinchem	F.T.M. (Dorien) Martens
Hogeschool InHolland Alkmaar	Alkmaar	S. (Stephanie) Klomp
Vrije Universiteit Amsterdam	Amsterdam	Drs. C.D. (Carolien) van Bergen
Stichting HOVO Brabant Seniorenacademie (een initiatief van de Avans Hogeschool, Fontys Hogescholen, Technische Universiteit Eindhoven en Tilburg University)	Den Bosch, Breda, Tilburg, Eindhoven	Dr. C.M.J. (Korrie) van Helvert
Stichting Seniorenacademie HOVO Groningen - Friesland - Drenthe (een initiatief van Rijksuniversiteit Groningen, de Hanzehogeschool Groningen en de Stenden hogeschool)	Groningen, Leeuwarden, Emmen	Drs. J.G. (Jacqueline) Kampman
Universiteit Leiden en Hogeschool Leiden	Leiden	Drs. L.C.M. (Laetitia) Smit
Hogeschool Zuyd	Maastricht, Roermond, Heerlen	Drs. L. (Liesbeth) Wierink
Radboud Universiteit	Nijmegen, Arnhem	M.A.P. (Marianne) Koolen MA
Erasmus Academie BV (dochter van de Erasmus Universiteit Rotterdam)	Rotterdam, Den Haag, Dordrecht	C.C. (Lya) van Staveren
Stichting Hoger Onderwijs voor Ouderen (een initiatief van de Universiteit Utrecht, de Hogeschool Utrecht - Amersfoort en de Universiteit voor Humanistiek)	Utrecht, Amersfoort	C.C. (Corine) de Maar (i.s.m. mw. Dr. H.W.G. (Rieke) Leenders en mw. Y.C.M. (Yvonne) van der Valk
Landelijke Vereniging van Vriendenkringen HOVO	nvt	Drs. H. Peeters

Aantallen inschrijvingen per HOVO-instelling 2015

Achterhoek & Liemers	335
Alkmaar	494
Amsterdam	6156
Brabant	2523
Groningen, Friesland & Drenthe	3451
Leiden	1833
Limburg	1214
Nijmegen	2756
Rotterdam	3959
Utrecht	2237
totaal	24958